

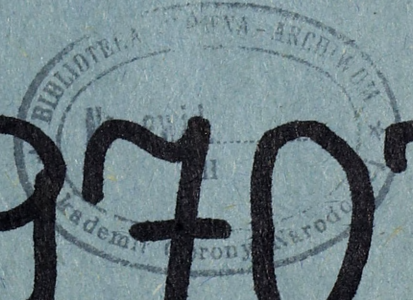
AKADEMIA OBRONY NARODOWEJ

PROGRAM SZKOLENIA
WYŻSZEJ SZKOŁY WOJENNEJ FRANCJI

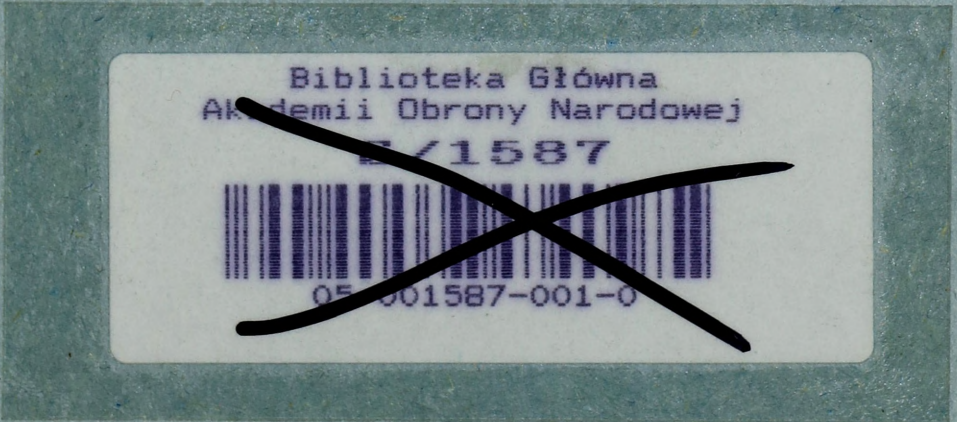
A

59707

Tłumaczyła
mgr Joanna ADDEO-DENYS

Na cykl składają się następujące fazy:

- znajomość struktury instytucjonalnej i prawnej Ministerstwa Obrony;
- doskonalenie w zakresie opanowywania środków pomocnych do podejmowania decyzji, do kierowania ludźmi, do szerokiego oglądu rzeczy;
- otwarcie na świat przemysłu, gospodarki i społeczeństwa;
- procedury określania, konceptualizacji i rozwijania systemów wojskowych;
- rozumienie problemów ludzkich;
- uczestnictwo w polityce informacyjnej i komunikacyjnej sił lądowych.

324. Języki obce.

Nauczanie języków obcych jest obowiązkowe. Ma ono na celu umożliwienie wspólnej pracy z sojusznikami. Angielski i niemiecki są językami, na które kładzie się główny nacisk. Zakładanym celem jest umożliwienie słuchaczom opanowania przynajmniej jednego stopnia w nauce języka, w trakcie ich pobytu w Wyższej Szkole Wojennej. Nauczanie języka obejmuje w ciągu dwóch lat 125 godzin dydaktycznych, przy czym około 100 godzin lekcyjnych ma miejsce w ciągu pierwszego roku, przed egzaminem.

Słuchacze-obcokrajowcy, nie-francuskojęzyczni, odbywają kurs językowy podczas stażu w ESGI, w miesiącach od marca do czerwca.

325. Wyjazdy studyjne.

W czasie ostatniego trymestru I roku słuchacze odbywają podróż studyjną za granicę, tak by lepiej poznać siły zbrojne innych państw.

33. Działalność naukowa.

Działalność ta wynika bezpośrednio z zadań i celów nauczania w Wyższej Szkole Wojennej. Można ją podzielić na cztery zasadnicze kategorie.

331. Praca w Komisjach (COM).

Zadaniem Komisji jest prowadzenie badań dotyczących konkretnego problemu stanowiącego przedmiot zainteresowań Ośrodka Nauczania Wojskowego Wojsk Lądowych (CEMAT). Ośrodek ten wyznacza tematy badawcze, które zostały zakomunikowane słuchaczom przed 15 grudnia 1990 r. Wyniki badań przedstawione zostaną w kwietniu i maju 1992 r.

332. Praca w Zespołach Badań strategicznych (GES).

Zespoły te zajmują się opracowywaniem tematów zaproponowanych przez słuchaczy i zatwierdzonych przez generała stojącego na czele Kierownictwa Wyższego Nauczania Wojskowego Wojsk Lądowych (DEMSAT). Decyzje te zapadają w tym samym czasie co w wypadku prac Komisji. Wyniki opracowań przedstawiane są pod koniec 1-ego bądź 2-ego roku. Niektórzy słuchacze mają możliwość indywidualnego opracowania tematu.

333. Prace techniczno-operacyjne (Badania szczegółowe - GEP).

Prace stanowią wkład Wyższej Szkoły Wojennej do programu badań techniczno-operacyjnych, ustalanych corocznie przez CEMAT. Ogłoszenie tematów i czas przeznaczony na ich realizację jest stosunkowo krótki, czego konsekwencją jest czasami odrywanie słuchaczy od bieżącego cyklu nauczania. Wyniki prac są przedstawiane bezpośrednio generałowi stojącemu na czele CEMAT-u.

Słuchacze uczestniczą bądź w jednym, bądź w drugim typie prac. Dokonują wyboru podczas pierwszego trymestru, zgodnie z dyrektywami szefa kursu.

334. Prace badawcze prowadzone w ramach zajęć fakultatywnych.

Zajęcia fakultatywne pozwalają słuchaczom na rozwinięcie swoich zainteresowań szczegółowych w ramach ogólnego cyklu nauczania. Zajęcia te pozwalają na indywidualną bądź zespołową pracę badawczą w dziedzinie strategii, historii i taktyki oraz na badania interdyscyplinarne,

Dla skoordynowania całości prac badawczych Wyższa Szkoła Wojenna zorganizowała Ośrodek badawczy, wyposażony w dział dokumentacji, sprzęt informatyczny, dział upowszechniania i informacji, dział wydawniczy itd. Ośrodek ten we współpracy z innymi placówkami tego typu. Najlepsze prace są publikowane w specjalistycznych czasopismach bądź w "Zeszytach WSZW" (Dossier de l'ESG).

✓ Poprzez upowszechnianie poza granicami Francji serii wydawniczej "Badania i Strategie" (Recherches et Strategies) i stałe kontakty z innymi akademiami wojskowymi (w tym zagranicznymi) Ośrodek Badawczy WSZW stara się uzyskać rangę międzynarodową.

IV - Styl nauczania i organizacja pracy.

41. Styl nauczania.

✓ Cykl nauczania w Wyższej Szkole Wojennej ma głównie na celu zachęcenie słuchaczy do pracy indywidualnej, dostarczając im elementów do ogólnej refleksji, wiadomości profesjonalnych, jeśli idzie o sztukę wojenną, oraz metody pracy, które pozwolą im na zdobycie kompetencji odpowiednich do odpowiedzialnych funkcji, które oficerowi ci będą pełnić w przyszłości. Nauczanie w Wyższej Szkole Wojennej pozwala również słuchaczom włączyć się harmonijnie w zbiorowe działania struktur wojskowych. Skuteczność zbiorowych wysiłków stanowi główny cel, zakładany w Wyższej Szkole Wojennej, zwłaszcza jeśli

idzie o pracę w sztabie.

Jakość kształcenia opiera się głównie na woli słuchaczy wzbogacania własnej osobowości poprzez zdobywanie wiadomości, informacji, umiejętności praktycznych oraz prace badawcze, indywidualne i zbiorowe.

Celem kształcenia jest:

- rozwój osobowości słuchaczy i pogłębienie ich refleksji;
- wzajemne wzbogacanie się w ramach danej grupy słuchaczy, korzystającej z doświadczeń kadry wykładowczej.

Rozwój słuchaczy winien być rezultatem klimatu zaufania i ich pilności.

Styl nauczania zmienia się w ciągu całego cyklu. Ma on charakter "profesorski", "mentorski" na początku cyklu nauczania, gdy wiadomości techniczne i doświadczenie nie mogą być jedynie wynikiem dochodzenia do pożądaných rezultatów.

Wkrótce jednak następuje stopniowa decentralizacja w ramach poszczególnych grup, tak by słuchacze mogli rozwijać swoją samodzielność w wyborze dróg i środków dla osiągnięcia wynegocjowanych (ustalonych) celów. To aktywne uczestnictwo łączy się z tym bardziej rygorystyczną kontrolą, im większa jest swoboda działania.

42. Kadra wykładowczy.

Wykładowcy z Kierownictwa Nauczania (przedmioty ogólne i sztuka operacyjna) są zobowiązani do sformułowania i organizacji poszczególnych dziedzin nauczania składających się na program. Wykładowcy- opiekunowie grup są zobowiązani, pod kierunkiem szefa kursu, do prowadzenia zajęć i pełnią w stosunku do swoich słuchaczy, zarówno rolę dowódców, jak

i nauczycieli.

W trakcie cyklu nauczania:

- wykładowcy-opiekunowie grupy są:

- kwalifikowanymi instruktorami taktyki dla swoich słuchaczy podczas zajęć ze sztuki operacyjnej;
- są animatorami i doradcami, jeśli idzie o przedmioty ogólne.

- wykładowcy z Kierownictwa Nauczania są doradcami w swoich specjalnościach; mogą ewentualnie prowadzić bezpośrednio całość lub część nauczania pewnych przedmiotów (w grupach, brygadach i latach, na zajęciach łączonych); ich działalność dydaktyczna może być uzupełniana przez osoby spoza Szkoły, które mogą pełnić funkcje doradców lub członków jury, których zadaniem jest ocena wyników niektórych prac.

- czterech oficerów Łącznikowych-instruktorów, należących do czterech sojusznicznych sił zbrojnych (USA, Niemcy, Wielka Brytania, Hiszpania) wchodzi w skład korpusu wykładowców. Działają oni w ramach Wyższej Szkoły Wojennej oraz innych instytucji wojsk lądowych. Są oni włączeni do cyklu nauczania, obejmującego zarówno przedmioty ogólne, jak i operacyjne. Słuchacze, którzy pragną skorzystać z ich pomocy, mogą kontaktować się z nimi bezpośrednio.

Jednorodność i spójność nauczania są zapewnione dzięki stałej współpracy między tymi dwoma kategoriami wykładowców, jako że wykładowcy-opiekunowie grup są obowiązani do przygotowywania i oceny wyników nauczania, a wykładowcy z Kierownictwa Nauczania wnoszą swój wkład w jego prowadzenie.

43. Prace indywidualne i zbiorowe, prace kontrolne i oceny.

W trakcie nauczania każdego z przedmiotów zadawane prace indywidualne lub zbiorowe mają następujące cele:

- uzyskanie wprawy w redagowaniu dokumentów, podobnych do tych, jakie opracowują sztaby;
- utrwalenie wiedzy, która została przez słuchaczy uzyskana i ewentualne wyjaśnienie pewnych punktów, które mogłyby zostać w niedostateczny (zły) sposób przez słuchaczy zrozumiane;
- umożliwić szefowi kursu ocenę wartości prac, przedstawionych przez poszczególnych słuchaczy.

Forma przedstawienia prac, pisemna lub ustna, obejmuje zarówno zredagowanie notki, jak i poprowadzenie ćwiczeń z zakresu taktyki, zarówno na poziomie dowodzenia dużą jednostką, jak i w formie gry wojennej, poprzez wykład indywidualny, działania zespołowe, projekt audiowizualny itd. Tematy prac są określone przez program nauczania przedmiotu.

Prace te są nie tyle pracami kontrolnymi, które mogłyby zostać odczytane jako penalizujące, ile stanowią sposobność do pracy w okolicznościach i warunkach najbardziej zbliżonych do rzeczywistości. Stanowią rodzaj testu, w trakcie którego każdy ze słuchaczy ma możliwość samodzielnego dokonania oceny swoich możliwości i postępów.

Podczas zajęć podsumowujących zakończenie cyklu nauczania danego przedmiotu słuchacze są proszeni o dokonanie jego oceny, tak by generał stojący na czele Gemat-u mógł wprowadzić poprawki do programów kolejnych kursów. Ocena ta, dokonywana jest - wyjąwszy niektóre sytuacje - w sposób indywidualny, w formie pisemnej.

44. Kalendarium i rozkład zajęć.

Choć nie sposób przedstawić w formie syntetycznej typowego dnia zajęć, program pracy przedstawia się następująco:

- pierwsza i lub druga godzina są przeznaczone na zmianę sportom i nauce języków obcych;
- trzecia godzina przeznaczona jest na wykład;
- popołudnie przeznaczone jest na zajęcia w sali grupy, zarówno indywidualne jak i zbiorowe.

W zależności od programu niektóre dni są pozostawione do dyspozycji słuchaczy (prace podejmowane z inicjatywy słuchaczy na I roku, prace szczegółowe na II roku), tak by mogli oni z jednej strony pogłębiać swoją wiedzę związaną z bieżącym programem, jak i prowadzić prace badawcze.

45. Zaprawa fizyczna.

Celem jej jest:

Osiągnięcie wyników założonych przez test COVAPI oraz uczestniczenie w biegu przełajowym na orientację, przeprowadzanym co roku przez DEMSAT.

Na zaprawę w Wyższej Szkole Wojennej jest przeznaczonych ok. dwóch godzin tygodniowo. Założenie o pięciu godzinach zaprawy fizycznej tygodniowo nie może być zrealizowane w Szkole.

Utrzymanie formy fizycznej przez słuchaczy uzależnione jest od ich osobistej, dodatkowej zaprawy fizycznej, poza przewidzianymi programem godzinami.

V. Metodyka.

Nauczanie każdego przedmiotu opiera się na programie, przygotowanym przez oficera-"pilota". Generalnie rzecz ujmując, stosowana metodyka przewiduje trzy fazy: 1) zdobywania wiadomości; 2) ich zastosowania; 3) refleksji. Ostatnia faza jest równoległa do dwóch pierwszych bądź stanowić może końcową fazę nauczania.

- Zdobywanie wiadomości odbywa się poprzez uczestniczenie w wykładach lub zajęciach, prowadzonych przez wykładowców, oraz poprzez przyswajanie sobie wiadomości, zawartych w materiałach dydaktycznych, oddanych do dyspozycji słuchaczy. Temu celowi służą również wykłady, wygłaszane przez osobistości spoza szkoły. Wykłady te należy jednak traktować raczej jako sposób poszerzenia horyzontów, aniżeli zdobycia konkretnej wiedzy;
- zastosowanie praktyczne zdobytej wiedzy wyraża się w rozwiązywaniu konkretnych problemów i opracowywaniu szczegółowych zagadnień. Jeśli idzie o sztuki operacyjne, przybiera to formy prac pisemnych i ćwiczenia praktycznego, prowadzonego na sali albo w terenie. Tego typu prace stanowią jeden z głównych celów cyklu kształcenia;
- refleksja winna opierać się na doświadczeniach wynikających z ewolucji historycznej i technicznej oraz zmierzać do sformułowania perspektywnej wizji, uwzględniając jednak aktualne uwarunkowania.

W tych ogólnych ramach każdy przedmiot posiada swoją specyfikę metodyczną, będącą funkcją istoty danego przedmiotu i jego miejsca w ogólnym programie nauczania. Wszel-

kie wskazówki szczegółowe, zawarte są w materiałach dydaktycznych, będących do dyspozycji zarówno słuchaczy, jak i wykładowców- opiekunów grup. Zadaniem tych drugich jest:

- wyznaczanie celów nauczania, zarówno indywidualnych jak i zbiorowych;
- udzielanie słuchaczom dyrektyw dotyczących ogólnych celów i organizacji pracy oraz rozdzielenie zadań w sposób proporcjonalny pomiędzy słuchaczy;
- omawianie i ocenianie prac oraz przedstawianie własnego punktu widzenia na poruszane problemy przy ewentualnej współpracy wykładowców-specjalistów bądź osób spoza Szkoły.

Tak więc słuchacze uczestniczą w sposób ciągły lub na przemian w:

- fazach dydaktycznych: wykładach, referatach, zajęciach, pokazach wideo i przeźroczy;
- fazach pracy indywidualnej: zapoznawaniu się z materiałami dydaktycznymi, redagowaniu notek, przygotowywaniu referatów;
- fazach prac grupowych, w zespołach bądź w podzespołach, które często odpowiadają, w przypadku sztuki operacyjnej, całości lub części sztabu.

Wykorzystywane są wszelkie możliwości dla powierzania słuchaczom odpowiedzialnych zadań, tak by rozwinąć w nich poczucie autorytetu, zdecydowanie, umiejętności organizacyjne, umiejętność formułowania zadań. W ten sposób słuchacze przygotowani są do:

- opanowywania techniki pracy zespołowej;
- wypełniania odpowiedzialnych funkcji;
- stopniowego zdobywania większej samodzielności.

Pierwsze dwa punkty przygotowują do rzeczywistych funkcji i metod pracy w sztabach.

VI. Środki.

61. Materiały dydaktyczne.

Każdy ze słuchaczy dysponuje podstawową dokumentacją wojskową, którą otrzymuje w dniu przyjazdu, oraz może posługiwać się zbiorami bibliotecznymi, znajdującymi się w Szkole. Ponadto w ciągu roku akademickiego słuchacze otrzymują informację, które nie figurują w przepisowych materiałach dydaktycznych, a które dotyczą zagadnień szczegółowych, związanych z danymi zajęciami.

Materiały dydaktyczne do ćwiczeń praktycznych zawierają ponadto szczegółową dokumentację dotyczącą poruszanego zagadnienia.

62. Biblioteka Wyższej Szkoły Wojennej i Ośrodek Dokumentacji.

Obie te struktury są do dyspozycji słuchaczy:

- biblioteka jest szczególnie bogata w książki z zakresu strategii, ^{teorii operacyjnej} taktyki, historii, nauk politycznych, ekonomii i socjologii;
- ośrodek dokumentacji, znajdujący się bibliotece Szkoły, archiwizuje i selekcjonuje dokumenty oficjalne lub nieoficjalne, podobnie jak czasopisma francuskie i zagraniczne. Może on dostarczyć słuchaczom kompletnej bibliografii, dotyczącej danego zagadnienia. Zbiory Ośrodka są z informatyzowane i stanowią część sieci.

63. Pomoce audiowizualne.

Wykorzystanie telewizji, dzięki posiadaniu własnego studia telewizyjnego i sieci odbiorników w salach, pozwala na rozpowszechnianie informacji w odpowiedniej chwili, w realnym czasie podczas zajęć bądź podczas konkretnej fa-

zy ćwiczeń z zakresu taktyki.

Ponadto istniejąca aparatura, studio telewizyjne, kamery, stół montażowy pozwalają na wprawianie się w technikach wywiadu, na stałe samokontrolowanie swojego obrazu w oczach innych oraz na właściwe kształtowanie własnego image'u telewizyjnego, zwłaszcza podczas przedstawiania wyników pracy w grupach.

Do dyspozycji słuchaczy jest również system komunikacji video, sterowany mikroprocesorem, który pozwala na komputerowe opracowywanie pomocy wizualnych, klisz, przeźrocz, taśm video dla potrzeb wykładów lub referatów.

64. System informatyczny.

Wyższa Szkoła Wojenna dysponuje nowoczesnym systemem informatycznym, autonomicznym i pojemnym, który realizuje potrzeby nauczania w czterech dziedzinach:

- pomocy w podejmowaniu decyzji w zakresie taktyki;
- pomocy w zakresie nauczania;
- biurotyki;
- badań naukowych.

641. Zastosowanie.

Po zakończeniu fazy przygotowawczej programy użytkowe są zorientowane na pomoc w podjęciu decyzji operacyjnej, głównie w dwóch dziedzinach:

- pomocy w podjęciu decyzji w zakresie taktyki:
oprócz programów wypracowanych dla sił zbrojnych (PAM, MARS) Wyższa Szkoła Wojenna stosuje również pewną liczbę programów użytkowych, łatwych do zastosowania.
- pomocy w pracy sztabu:
biurotyka, korespondencja, aide-memoire, znajomość SIC.

642. Wyposażenie.

Na system składają się komputery, połączone w specjalistyczną sieć, zezwalającą na wzajemną komunikację, na dostęp do wspólnego banku informacji oraz na przyłączenie źródeł zewnętrznych informacji.

Każda sala wyposażona jest w stanowisko pracy, w którym znajdują się dwa mikroprocesory z drukarkami oraz klawiaturą.

Sale przeznaczone do pracy indywidualnej są wyposażone w autonomiczne stanowiska.

Organizacja nauczania 104 kursu

(1990-1992)

A N E K S Y

- I. Kalendarium nauczania.
- II. Program 104 kursu (1 rok)
- III. Sztuka operacyjna (2 appendixy)
- IV. Cztery przedmioty ogólne.
- V. Procentowy rozkład godzin dydaktycznych.
- VI. Organizacja kursu.
- VII. Kalendarium szczególnych wydarzeń.

A N A K S 1.

104 kurs

Kalendarium nauczania

- Kurs przygotowawczy z zakresu taktyki (CONTACT),
od 2 do 27 lipca 1990 r.

- Wyższa Szkoła Wojenna,
od 3 września 1990 r. do 31 lipca 1991 r.;
od 10 września 1990 r. do 31 lipca 1991 r. (dla słuchaczy
przyjętych na drodze egzaminu).

- Wyższy Kurs Międzywojskowy (lub staż w Akademii Wojskowej)
od 2 września 1991 r. do 31 stycznia 1992 r.

- 2 rok Wyższej Szkoły Wojennej,
od 3 lutego do 27 maja 1992 r.

Uwaga: kalendarium może ulec zmianie w trakcie kursu.

ANEKS 3.

Sztuka operacyjna

NAZWA PRZEDMIOTU

TREŚĆ NAUCZANIA

1 rok

Nauka początkowa
taktyki (EIT)

Nauczanie początkowe taktyki jest poprzedzone przedmiotem: "strategia w Europie", który pozwala na określenie ogólnych ram zaangażowania naszych sił w Europie. Poprzedzają wizyty w odpowiednich szkołach (dotyczy to słuchaczy przychodzących z EMSST i obco-krajowców).

Cel: zaznajomienie słuchaczy z:

- 1) podstawowymi terminami z zakresu taktyki ogólnej, mającymi zastosowanie do sił lądowych;
- 2) podstawowymi wiadomościami, niezbędnymi oficerowi sztabowym do opracowywania rozkazów i do kierowania operacyjnego dywizją w ramach korpusu armijnego (sztabowe techniki operacyjne).

Zadania:

1) Taktyka ogólna:

- zasady wojny;
- teoretycy wojny;
- charakterystyka sił lądowych i zastosowanie zasad wojny;
- czynniki składowe manewru.

2) Korpus armijny, warunki wprowadzenia dywizji do działania:

- struktura;

- możliwości, wsparcie;
- warunki wstępne wprowadzenia dywizji do działania.

3) Zastosowanie dywizji:

- struktura;
- możliwości;
- sposób działania;
- wsparcie;
- procesy decyzyjne (MRT).

4) Dowodzenie dywizją:

- struktura dowodzenia;
- praca sztabu;
- procedura operacyjna;
- łączność i przekazywanie;

5) Logistyka dywizji.

Cel:

- zdobycie niezbędnych podstawowych wiadomości dla zapamiętania i zrozumienia wagi czynnika logistycznego w manewrowaniu na poziomie dywizji; oto trzy zasadnicze zakresy:

- znajomość koncepcji i środków;
- zapoznanie się z właściwym sposobem rozumowania;
- zapoznanie się z procedurami logistycznymi.

6) Zastosowanie w oparciu o trzy konkretne przypadki.

61. Koncepcja manewru:

- MRT (procesy decyzyjne);
- przygotowanie koncepcji;
- planowanie operacyjne.

62. Przeprowadzenie manewru.

Opracowywanie, redagowanie, przekazywanie rozkazów w ramach sztabu dywizji.

Czas trwania: 23 dni.

Zajęcia dodatkowa (poza programem Zajęć z zakresu taktyki)

1. Na początku cyklu nauczania słuchacze przychodzący z EMSST i cudzoziemcy odwiedzają Szkoły Artylerii, Wojsk Lądowych, Saperów, Łączności i Zaopatrzenia. Przy okazji zapoznają się z dostępnymi środkami.
2. Słuchacze uczestniczą w pokazach organizowanych dla wyższego szkolnictwa wojskowego - w MAILLY, w DB i EOCA (2 dni), w Canjuers, w FAR (1 dzień).

Mobilność.

Cel: zapoznanie się ze zmianami i obecną efektywnością czynnika mobilności jako części składowej manewru.

Docenienie wagi mobilności sił powietrznych.

Zbadanie relacji między czynnikiem logistycznym a mobilnością.

- Dywizja pancerna (DB) w akcji zaczepnej.

Zadania:

faza zdobywania wiedzy:

- ocena mobilności taktycznej sił lądowych (stadium niebieskie i pomarańczowe) oraz wpływu parametrów modyfikujących efektywność: teren, widoczność, nieprzyjaciel, logistyka;
- zastosowanie i sposoby działania przerzutu powietrznego w ramach korpusu armijnego (ALAT)
- zajęcia z zakresu taktyki ogólnej.

Faza zastosowania zdobytej wiedzy:

w ramach ćwiczeń wyszkolenie w:

- prowadzeniu walki dywizji pancernnej w akcji zaczepnej, w planowaniu operacyjnym ruchów ^{jednostek} dużych (GU);
- pokonywaniu przeszkód;
- reagowaniu na zmasowany atak chemiczny;

- zastosowaniu formacji logistycznych do tego typu walk.

Faza refleksji:

- Ocena możliwości ewolucji czynnika mobilności.

Czas trwania: 16,5 dnia.

Działania

ogniowe

Cel: zapoznać się:

- z problemem działań ogniowych w jego aspektach klasycznych i lądowo-powietrznych oraz jego ewolucją;
- z walką dywizji piechoty w zakresie manewru zatrzymującego, uwzględniając przeciwmobilność i układ terenu;
- nauczyć słuchaczy przygotowywania i odbywania ćwiczeń na poziomie dywizji, jak również ich prowadzenia.

Zadania:

Faza zdobywania wiedzy:

- zdobycie dobrej znajomości problemu klasycznych działań ogniowych, ich efektów, ograniczeń i reagowania na ogień strony przeciwnej;
- zdobycie wiedzy, dotyczącej zagrożenia elektronicznego i MPE;
- poznanie znaczenia działań ogniowych w walkach i ewentualna ewolucja;
- zdobycie pogłębionych wiadomości, dotyczących dywizji piechoty, ich możliwości i ograniczeń w akcjach defensywnych;
- zdobycie wiadomości, dotyczących wsparcia powietrznego, rozpoznania i właściwych im procedur;
- kontynuowanie kursu z zakresu taktyki ogólnej.

Faza zastosowania zdobytej wiedzy:

wyszkolenie w ramach ćwiczenia taktycznego, zorganizowanego i prowadzonego przez słuchaczy w:

- walkach dywizji piechoty w ramach manewru zatrzymującego;
- zastosowaniu działkań ogniowych;
- ochronie przed ogniem nieprzyjacielskim;
- zastosowaniu przeciwnobilności;
- ochronie przed działaniem środkami elektronicznymi;
- użyciu formacji logistycznych w takim typie działkań.

Faza refleksji:

- ewolucja i perspektywy działkań ogniowych.

Czas trwania: 17 dni.

terrainie":

Planowanie w [redacted] Cel: jest nim pogłębienie wiedzy dotyczącej składowych ma-
nasach pokoju [redacted] newru na poziomie, na którym ich znaczenie w pełni się
na poziomie [redacted] uwydatnia- korpusu armijnego.
korpusu [redacted] W tym celu w ramach planowania przewidzianego na czas poko-
armijnego [redacted] ju, zakłada naukę następujących przedmiotów:

- dowodzenie, przekazywanie informacji oraz wojna elektroniczna;
- wywiad;
- ruchy wojsk;
- logistyka;
- rażenie ogniowe, w szczególności rażenie nuklearne;
- przeciwnobilność;
- koordynacja działkań z sojusznikami.

Zadania:

^a Za zdobywania wiedzy:

- słuchacze winni:
- zapoznać się z pracami dotyczącymi planowania w czasach pokoju;
- zdobyć podstawowe wiadomości, niezbędne do poznania roli składowych manewru na poziomie korpusu armijnego;

- umieć ocenić wagę wszystkich czynników składowych w projektowanym manewrze;
- zapoznać się z problematyką dotyczącą zastosowania broni masowego rażenia.

Słuchacze francuscy winni:

- zapoznać się z problemami, dotyczącymi wprowadzenia do walki korpusu armijnego przy użyciu broni jądrowej i jej wprowadzeniu;
- zapoznanie się z systemem obrony NBC na poziomie korpusu armijnego;
- zapoznać się z problemami wprowadzenia do walki korpusu armijnego na zapleczu sił sojuszniczych, na terytorium sojusznika.

Faza zastosowania zdobytej wiedzy:

- wypracowanie planu działań korpusu armijnego w czasie pokoju.

Czas trwania: 16 dni.

ćwiczenia

"Lorraine" i

ALB.

Planowanie

operacyjne i

prowadzenie

działań. Poziom

korpusu armij-

nego. Opcje.

Cel: ćwiczenia symulujące, pozwalające na praktyczne zastosowanie wiadomości z zakresu "planowania działań w czasie pokoju na poziomie korpusu armijnego".

Zadania:

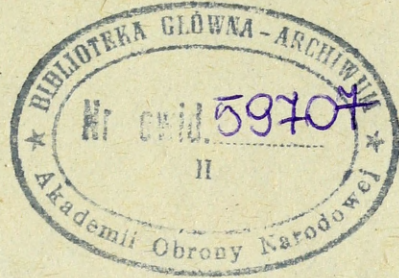
Faza zastosowania zdobytej wiedzy:

- planowanie i prowadzenie działań wstępnych przed wprowadzeniem korpusu armijnego do walki oraz wprowadzenie korpusu armijnego do walki;
- praca w sztabie korpusu armijnego w dwóch następujących fazach:
  - w zakresie działań armii sojuszniczych ("Lorraine");
  - w ramach sojuszu (ALB)

Cyjt.

WOJSKA

ŁĄDOWE

1 ep. pp.

Organizacja nauczania 104 kursu

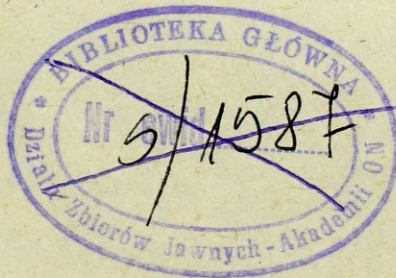
1990-1992

Kierownictwo Wyższego Kształcenia Wojskowego

Wojsk Łądowych

Wyższa Szkoła Wojenna

Kierownictwo Nauczania

pp.

Faza refleksji:

Następujące opcje: rozpoznanie, przekazanie informacji, logistyka pozwalają na pogłębienie zdobytej wiedzy.

Czas trwania każdego ćwiczenia: 12 dni, w tym:

planowanie- 6 dni; prowadzenie- 3 dni; opcje- 3 dni.

Siłki Szybkiego

Reagowania (FAR)

Cel: zapoznanie się z koncepcją szybkiego reagowania i siłki szybkiego reagowania: jej możliwości i zastosowanie.

Zadanie: faza zdobywania wiedzy:

słuchacze winni zapoznać się:

- z koncepcją szybkiego reagowania;
- ze środkami i możliwościami Siłki Szybkiego Reagowania;
- z zastosowaniem jednostek Siłki Szybkiego Reagowania w Europie i poza Europą;
- dowodzenia i wsparcia dla siłki szybkiego reagowania.

Faza zastosowania zdobytej wiedzy:

słuchacze winni zapoznać się z:

- zastosowaniem i sposobem działania pierwszego rzutu Siłki Szybkiego Reagowania, podczas wprowadzania ich do walki na środkowoeuropejskim teatrze działań operacyjnych;
- szczególnymi właściwościami pierwszego rzutu;
- problemami logistycznymi, związanymi z tymi siłkami.

Czas trwania: 6 dni (25 września w Genjurs ma miejsce 1-dniowy przegląd Siłki Szybkiego Reagowania).

Działania

zewnątrzne

Cel: zapoznanie się z zastosowaniem i sposobami działania siłki lądowych poza Europą.

Zadania:

Faza zdobywania wiadomości:

- uświadomienie sobie charakteru i uwarunkowań zaangażowania się;
- zapoznanie się ze składowymi działaniami lądowymi: zastosowanie, rozpoznanie, wsparcie itd.

Faza zastosowania zdobytej wiedzy:

- analiza różnych sposobów działania, które mogłyby zostać zastosowane w akcjach zewnętrznych;
- zaplanowanie warunków wykonania jednego z wyżej wymienionych sposobów działania;
- wyszkolenie do przygotowania akcji, przewidzianej w planie na poziomie sztabu.

Czas trwania: 5 dni.

Formacja.

Armia - siły

taktyczne

(FATAC)

Cel: Informacja dotycząca problemów na poziomie "armia-siły taktyczne" w przypadku większego starcia na środkowo-europejskim teatrze operacyjnym.

Zadania:

przedstawienie:

- kontekstu zaangażowania 1 armii (NATO, zagrożenie itd.);
- możliwości i warunki zaangażowania FATAC;
- możliwości i warunki zaangażowania 1 armii.

Czas trwania: 2 dni.

II rok

Operacyjna

terytorium (DOT)

Cel: zapoznanie się z uwarunkowaniami wdrożenia w życie obrony operacyjnej terytorium dla zapewnienia rządowi swobody działania i bezpieczeństwa instytucjom o podstawowym znaczeniu dla obrony narodowej wobec zagrożenia zew-

nętrznego i agresji.

Zadania:

Faza zdobywania wiedzy i refleksji:

- zapoznanie się z aktualną koncepcją obrony operacyjnej terytorium;
- uświadomienie sobie szczególnych problemów, stawianych przez obronę priorytetowych "punktów wrażliwych";
- zapoznanie się z uwarunkowaniami prawnymi i możliwościami zaangażowania sił zbrojnych w różnych aspektach obrony operacyjnej-kraju.

Czas trwania : 4 dni.

lki miejskie

Cel: zapoznanie się z wpływem czynnika miejskiego na składowe manewru. Wyciągnięcie podstawowych wniosków w zakresie:

- zastosowanych środków;
- zalecanych sposobów działania, koniecznych do wprowadzenia zmian.

Zadania:

- uświadomienie sobie konsekwencji urbanizacji;
- rozwiązanie konkretnego przypadku (dywizja), czego efektem winien być zarys koncepcji;
- refleksja nad postawionymi problemami;
- zarysowanie reguł taktycznych i oryginalnych sposobów działania.

Faza zdobywania wiedzy i refleksji:

- zdobywanie i utrwalanie danych, koniecznych do organizacji i zaplanowania sposobów działania najbardziej odpowiednich do walk w terenie miejskim, przy zastosowaniu dostępnych środków (poziom dywizji i korpusu armijnego).

Faza zastosowania zdobytej wiedzy:

- analiza konkretnego przypadku walki w strefie miejskiej (korpus armijny, dywizja)

Czas trwania: 7 dni.

Dodatek 1 do ANEKSU 3

Program w układzie przedmiotowym

1. Mobilność

Program	Przedmiot
1. Zastosowanie środków naziemnych.	
Pułki bojowe,	Staż w lipcu
2. Czynniki mobilności	
Ewolucja	Mobilność
3. Wspomaganie mobilności, przeciwmobilność.	
Działania wojsk inżynieryjno- -saperskich w ramach dywizji pancernej.	Staż w lipcu
Wsparcie pułków bojowych	j.w.
Struktura jednostek inż.-sap. (dyw.panc., korpus arm.dyw.piech.)	j.w.
Sposób zastosowania wojsk inż.-sap. przez dywizję pancerną.	j.w.
Badanie problemów wojsk inż.sap.	j.w.
Wydawanie rozkazów dla wojsk inż.-sap.	Początk. nauka taktyki
Przeciwmobilność (przeszkody, stanowiska bojowe)	Działania ogniowe
Osłona	j.w.
Pokonywanie przeszkód	Mobilność
Plan pokonywania przeszkód	j.w.
Plan przeszkód	Ćwiczenia

Planowanie w czasie pokoju	"Lorraine"
Planowanie działań wojsk inż.-sap. w walkach w strefie miejskiej	Walki miejskie
14. Mobilność powietrzna	
Mobilność przerzutu powietrznego korp.armij.	
Manewr powietrzny	Mobilność
DAM	Siły szybkiego reagowania
15. Transport powietrzny (patrz VIII)	
1. Powi ^e trze- Ziemia	
Patrz par. VIII	Działania ogniowe
22. Ziemia-Ziemia	
Rozpoznanie powietrzne dla dywizji panc. i dywizji piechoty	Staż w lipcu
Środki materiałowe	Początk ^o nauczanie taktyki
Artyleria 84 dywizji i możliwe wsparcie - zastosowanie	Staż w lipcu
Ewolucja i perspektywy artylerii	Działania ogniowe
Ewolucja działań ogniowych (długoterminowa)	j.w.
LRM	j.w.
Artyleria korpuśna	"Lorraine"
Efektywność i zastosowanie w strefie miejskiej	Walki miejskie
3. Broń nuklearna (tylko dla słuchaczy franc.)	
Koncepcja zastosowania prestrategicznej broni nuklearnej	Armia- FATAO
Proces uruchamiania broni jądrowej	"Lorraine"
Uderzenie atomowe	j.w.
4. Ziemia- Powietrze	
Środki w dyspozycji dywizji (organiczne oraz wsparcie)	Staż w lipcu

Środki do działań "powietrze-ziemia-powietrze"	"Lorraine"
korpusu armijnego (ASA)	
Ewolucja i perspektywy ASA	j.w.
Koordinacja: lotnictwo, ASA, ALAT	j.w. + ALB
Efektywność i zastosowanie w strefie miejskiej	Walki miejskie
5. Obrona przeciwchemiczna (NBC)	
Zagrożenie chemiczne i jądrowe	Pocz. kurs taktyki + "Lorraine"
Środki ostrzegania, ochrony i dezaktywacji	j.w.
Środki prewencyjne w obronie przeciwchemicznej	Pocz. kurs taktyki
Odpowiedzialność i procedury stosowane na poziomie pułku, dywizji i korpusu armijnego	j.w.
Środki prewencyjne w obronie przeciwjądrowej	"Lorraine"
Jednostki obrony przeciwchemicznej	j.w.
Informacja o czynnikach wojny biologicznej	j.w.
Zachowanie wobec zagrożenia chemicznego i środki zastosowane przy skażeniu chemicznym	Ćwiczenia
6. Działania ogniowe Ziemia-Ziemia bezpośrednie	
Ewolucja	Działania ogniowe
7. Osłona- miny	
Ewolucja	j.w. + par. XXIII

III. Rozpoznanie

1. Strefa "pomarańczowa"	
Pułki i bataliony w walkach DFM	Staż w lipcu
Siły Paktu Warszawskiego	Strategia w Europie
Struktura i zastosowanie sił "pomarańczowych"	j.w.
Zagrożenie powietrzne	Działania ogniowe
Działania ogniowe	j.w.
Pokonywanie przeszkód	j.w.

Mobilność przetrzutu powietrznego	j.w.
Przeciwnobilność- zastosowanie broni chemicznej	Mobilność
Przeciwnik w obronie operacyjnej terytorium	Obrona operac. terytor.
Przeciwnik sił szybkiego reagowania	Siły szybkiego reagow.
Przeciwnik 1 armii w Europie Środkowej	Armia-FATAC
Walki w strefie miejskiej	Walki miejskie
2. Armie sojusznicze	
Organizacja: NATO, Bundeswehry, armii amerykańskiej w Europie, brytyjskiej	
Armii Renu	Strategia w Europie
Mobilność i zasięg trzech w.w. armii	Mobilność
Mobilność manewru powietrznego w.w. armii	j.w.
Zaangażowanie armii na środkowoeuropejskim	
teatrze działań operacyjnych	Armia- FATAC
Walki w strefie miejskiej	Walki miejskie
33. Koncepcje taktyczne odn. nieprzyjaciela	
MRT- poznanie wroga	Ćwiczenia praktyczne
Wykaz potrzeb odn. rozpoznania wroga	
Ocena sytuacji, ćwiczenia praktyczne	j.w.
34. Techniki rozpoznania	
Procedury: patrz Aneks "Rozpoznanie"	Początkow.kurs taktyki + "Lorraine"
Funkcjonowanie komórki rozpoznania przy dowództwie dywizji	Pocz.kurs taktyki, mobilność, dział.ogniowe
Funkcjonowanie komórki rozpoznania przy dow. korpusu armijnego	"Lorraine" + ALB
Funkcjonowanie sieci rozpoznania	j.w.
Planowanie operacyjne (dywizja)	Pocz.kurs taktyki, mobilność, dział.ogniowe

Planowanie w czasie pokoju (korpus armijny)	"Lorraine"
Planowanie operacyjne (korpus armijny)	"Lorraine" + ALB
5. Środki rozpoznania	
Środki do dyspozycji dywizji	Początkowy kurs taktyki
Środki do dyspozycji korpusu armijnego (tylko dla słuchaczy francuskich)	"Lorraine"
Środki do dyspozycji armii- rozpoznanie w Środkowej Europie (j.w.)	Armia- FATAC
Środki w obronie operacyjnej terytorium (j.w.)	Obrona oper. terytorium
Środki w siłach szybkiego reagowania i w działaniach zewnętrznych (j.w.)	Siły szybkiego reagowania, działania zewnętrzne
Środki FATAC	patrz par. VIII

IV. Ruchy wojsk

Zapoznanie się z problematyką ruchu wojsk	Staż w lipcu
Zastosowanie do dywizji	Mobilność (ćwiczenie praktyczne)
PAM + STAMO (poziom korpusu armijnego)	"Lorraine" + ALB
Badanie problemu cyrkulacji	Pocz. kurs taktyki, mo- bilność, "Lorraine", ALB

V. Dowodzenie, przekazywanie informacji

51. Środki

Przedstawienie podstawowych środków	Staż w lipcu
System dowodzenia i przekazywania informacji w dywizji (potrzeby w zakresie łączności CNT, SECOM, RITA)	Pocz. kurs taktyki
Stanowisko dowodzenia (poziom dywizji)	j.w.
Systemy szczegółowe: dywizja piechoty w obronie stałej	Działania ogniowe

Grupy zwiadowcze	Mobilność
Ruchy dywizji pancernej	j.w.
Walki w strefie miejskiej	Walki miejskie
System dowodzenia i przekazywania informacji (poziom korpusu armijnego)	"Lorraine" + ALB
Stanowisko dowodzenia korpusu armijnego	j.w.
Przekazywanie informacji w 1 armii i HCM (tylko dla słuchaczy francuskich)	Armia- FATAO
Przekazywanie informacji poza Europą	Działania zewnętrzne
52. Metody zapoznawania się z problemami i procedury	
MRT w przekazywaniu informacji	Staż w lipcu, ćwiczenia
Graficzne przedstawienie przemieszczania się stanowiska dowodzenia	j.w.
Rozkazy dot. przekazu	j.w.
Procedury operacyjne	j.w.
53. Informatyka operacyjna (system MARS w ćwiczeniach na poziomie dywizji)	
Podkreślenie znaczenia	Pocz. kurs taktyki
Przedstawienie programów wspomaganie dowodzenia Wyższej Szkoły Wojennej	j.w. + "Lorraine"
Informatyczne wspomaganie dowodzenia (SIC)	Przeglądy, ćwiczenia
54. Wojna elektroniczna	Patrz par. VII

VI. Logistyka

61. Organizacja, doktryna, zastosowanie

Doktryna i ogólna struktura logistyki operac.	Pocz. kurs taktyki
Jednostki dywizyjne - RCS	Staż uzupełniający z zakresu taktyki
Baza dywizyjna	Pocz. kurs taktyki

Logistyka dywizyjna (funkcjonowanie)	Wszystkie ćwiczenia na poziomie dywizji
Logistyka korpusu armijnego	Pocz. kurs taktyki
Brygada logistyczna	"Lorraine" + ALB
Logistyka sił szybkiego reagowania	Siły Szybkiego Reagowania
COMLOG-COSAT	"Lorraine"
Wsparcie w akcji zewnętrznej	Działania zewnętrzne
2. Metoda rozwiązywania problemów logistycznych.	
Zastosowanie praktyczne.	
Wsparcie na poziomie dywizji	Pocz. kurs taktyki
Zastosowanie praktyczne	Ćwiczenia dywizyjne
Wsparcie walk korpusu armijnego	"Lorraine"
Zastosowanie praktyczne	"Lorraine" + ALB
3. Procedury. Dowodzenie.	
Dokumentacja	Pocz. kurs taktyki
Rola i funkcjonowanie organów dowodzenia dywizyjnego (antena, dowódca bazy)	j.w.
Rola i funkcjonowanie organów dowodzenia korpusem armijnym (ogniwa, stanowisko dowodzenia na tyłach, bryg. logistyczna)	j.w. + "Lorraine" + ALB

VII. Wojna elektroniczna

1. Podkreślenie wagi problemu	
Definicja wojny elektronicznej	
Sposoby działania	Pocz. kurs taktyki
2. Aspekty defensywne	
Problem osłony:	
. zagrożenie;	
. słabe punkty sojuszników;	
. możliwe MPE	j.w.

I. Zadania Wyższej Szkoły Wojennej

Głównym zadaniem Wyższej Szkoły Wojennej jest kształcenie oficerów o wysokich kwalifikacjach zdolnych do:

- wypełniania ważnych funkcji dowódczych bądź funkcji kierowniczych;
- zajmowania odpowiedzialnych stanowisk w sztabach.

Wyższa Szkoła Wojenna uczestniczy również w opracowywaniu doktryny zastosowania wojsk lądowych w walce i ma udział w kształtowaniu jednorodnych programów nauczania, przewidzianych dla kształcenia wyższych oficerów wojsk lądowych.

II. Cele nauczania

Cykl nauczania przygotowuje słuchaczy:

- do odpowiedzialnych funkcji, które normalną kolejną rzeczą będą ich czekały ok. 2000 roku w sztabach wojskowych wysokiego szczebla i na ważnych stanowiskach dowódczych (dotyczy to zwłaszcza dużych jednostek ~~niżej~~ wojskowych);
- do funkcji niższego szczebla, które mogą być przez nich pełnione przez krótki okres czasu po opuszczeniu Wyższej Szkoły Wojennej.

Szczególny nacisk kładzie się na:

- zwiększenie wiedzy profesjonalnej słuchaczy;
- pobudzanie refleksji indywidualnej i grupowej;
- rozwój osobowości;
- sprzyjanie wymianie wiadomości i doświadczeń zawodowych pomiędzy słuchaczami;
- dalsze doskonalenia metod i terminów właściwych wojskom lądowym, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z innymi rodzajami sił zbrojnych;
- dostarczenie słuchaczom wiarygodnej, wysoko przetworzonej informacji, dotyczącej wielkich problemów współczes-

Zastosowanie praktyczne:

- . rozkazy
- 73. Aspekty ofensywne
- 81. Wsparcie elektroniczne dla dywizji:
  - . stosowanie zagłuszenia we wsparciu dywiz.;
  - . Praktyczne zastosowanie zagłuszenia;
  - . koordynacja wsparcia z manewrem dywiz.
- Rozkazy
- 82. Problemy rozpoznania i wsparcia przez zagłuszenie (tylko dla słuchaczy francuskich) na poziomie korpusu armijnego:
  - . korpus armijny a wojna elektroniczna;
  - . środki i możliwości;
  - . zastosowanie środków elektronicznych;
  - . rozkazy w wojnie elektronicznej;
  - . studia szczegółowe .

Ćwiczenia

Działania ogniowe

j.w.

Mobilność

j.w. + działania ogniowe

"Lorraine"

j.w. + ALB

VIII. Wsparcie powietrzne

- 1. Ogniowe wsparcie powietrzne:
  - środki, możliwości, zastosowanie
- 82. Wsparcie powietrzne- rozpoznanie
  - Dostępne środki (tylko dla słuchaczy francuskich)
- 83. Procedury
- 84. Taktyczne siły zbrojne
- 85. Wsparcie powietrzne- transport

Działania ogniowe

j.w. + "Lorraine"

"Lorraine"

Działania ogniowe

Armia- FATAC

Siły szybkiego

reagowania

X. Doktryna zastosowania

- 91. Zastosowanie sił lądowych
  - Doktryna zastosowania i organizacja sił lądowych

Pocz.kurs taktyki

Warunki wstępne do zaangażowania sił w Europie

Środkowej

Pocz. kurs taktyki

2. Sposoby działania dywizji

Dywizja pancerna w ofensywie

Mobilność

Dywizja piechoty w defensywie

Pocz. kurs taktyki +
działania ogniowe

Dywizja pancerna w przeciwnatarciu

Pocz. kurs taktyki

Dywizja pancerna w obronie ruchowej

j.w.

Dodatek 2 do Aneksu III

Zasadnicze elementy kursu taktyki ogólnej

Część 1

(Pojęcia ogólne)

Taktyka ogólna: definicje, zakres

- zasady prowadzenia wojny;
- teoretycy wojskowości;
- zastosowanie zasad prowadzenia wojny

Część 2

(Ramy i uwarunkowania manewru)

Zadania sił lądowych

Otoczenie (w Europie i poza nią)

Uwarunkowania manewru

Zagrożenie w Europie i poza nią

Doktryna zastosowania sił NATO

Doktryny sojuszników (Niemcy, USA, Wielka Brytania)

Manewr i zmiany technologiczne

Przyszłe pole walki

Poziomy prowadzenia operacji (strategiczny,
operacyjny, taktyczny)

Część 3

(Składowe manewru)

Składowe manewru

Rozpoznanie operacyjne

Czynnik ludzki w procesie podejmowania decyzji

Dowodzenie i osobowość dowódcy

Część 4

(Manewr na poziomie dywizji)

Działania bojowe dywizji (Dyw. Piech., Dyw. Panc.,
Lekka Dyw. Panc., Dyw. Zniech., Dyw. Spadochr.)

Siła ogniowa i mobilność taktyczna.

Współdziałanie różnych rodzajów broni w ramach dywizji
(piechota - wozy bojowe - artyleria).

Szczególne działania bojowe (ZUB - dział w str. miejsk.)

Czynniki logistyczne manewru dywizji.

Część 5

Manewr na poziomie korpusu armijnego

(Siły Szybkiego Reagowania)

Działania bojowe korpusu armijnego.

Główne czynniki manewru korpusu armijnego.

Działania bojowe Sił Szybkiego Reagowania.

Działania rozpoznawcze korpusu armijnego

(Siły Szybkiego Reagowania).

Dowodzenia korpusem armijnym.

Centralizacja czy decentralizacja.

Działania ogniowe i zdolność atakowania korpusem arm.

(Siły Szybkiego Reagowania).

Mobilność korpusu armijnego.

Mobilność przerzutu powietrznego : koncepcje fran-
cuskie i inne.

Czynniki logistyczne w manewrze korpusu armijnego.

Czynnik zaskoczenia, z przeciwdziałaniem mu, bezpieczeństwo.

Część 6

(Manewr na poziomie armii)

Otoczenie.

Przygotowanie działań : warunki wstępne.

Wprowadzenia 1-ej Armii do działań w trzech rzutach.

Rozpoznanie teatru działań.

Działania bojowe w głębi terytorium.

Działania bojowe na sojusznicznym zapleczu.

A N E K S IV

Przedmioty Ogólne

Odziedzina	Przedmiot	Charakter przedmiotu
Strategia	Strategia w Europie (opcje)	Cel: zrozumienie zasad strategicznych rządzących bezpieczeństwem Francji w Europie. Zadania: 01- polityka wojskowa Francji 02- kontekst międzynarodowy; podział grupy na zespoły badające sześć różnych tematów; Czas trwania- 16 dni
	Strategia poza Europą (opcje)	Cel: przedstawienie wyzwań związanych z ewentualnymi teatrami działań. Zadania: zapoznanie z ewentualnymi teatrami działań (basen Morza Śródziemnego, Afryka, Ocean Indyjski, Pacyfik, Karaiby); Uwaga ! Przedmiot ten służy jako podstawa polityczna dla zajęć "siły szybkiego reagowania" i "działania zewnętrze". Czas trwania- 5 dni
	Strategia pośrednia (opcje)	Cel: zapoznanie z innymi formami wojny: . broń ekonomiczne; . terroryzm; . religie. Czas trwania- 5 dni

---

Obrona cywilna   Cel: miejsce obrony cywilnej wobec różnych rodzajów agresji.

Zadania:

01- rola armii w obronie cywilnej;

02- metody utrzymania porzdku.

Historia	Wykłady	Temat:	Zakres przedmiotu
		Zasady prowadzenia wojny	Kurs taktyki ogólnej.
		Teoretycy przedmiotu.	j.w.
		2 dywizja panc. i jej użycie.	Mobilność.
		Operacja "Goodwood"	Działania ogniowe
		Patton: kontrofensywa w Ardenach.	"Lorraine"
		Żołnierz wobec nowych typów broni.	j.w.
		Jun i Francuski korpus ekspedycyjny w Włoszech	ALB
		Walki w strefie miejskiej	Walki w strefie miejskiej
		Ocena krantytatywna	skiej
		Walkie miejskie- Stalingrad	j.w.
		Style dowodzenia	Zarządzanie zasobami ludzkimi

Ćwiczenia	"Działania zewnętrzne"	Praca pamięciowa
praktyczne	Pogłębiona praca indywidualna (październik-lipiec)	

Przykłady działań
terenowych

Chemin des Dames

Chateau-Gaillard

Plaże w Normandii

Rożpoznanie w
ramach ćwiczeń
operacyjnych

inne

Dziedzina

Przedmiot

Charakter przedmiotu

Zarządzanie 1

Zasady

Cel: Zdobycie podstawowych wiadomości nt. zasad zarządzania:

organizacji, kierowania, planowania, kontrolowania w celu polepszenia jakości.

Zadania:

- zapoznanie się z zarządzaniem ośrodka wyższych studiów wojskowych i jego sztabu;
- zapoznanie z zarządzaniem w sektorach publicznym i państwowym;
- wykorzystanie metod zarządzania w pracy w grupach.

Czas trwania- 6 dni

Uwaga 1! Przedmiot ten rozpoczyna się natychmiast po inauguracji roku.

Zakłada on nawiązanie kontaktu z administracją centralną.

Uwaga 2! Nauczanie tego przedmiotu zakłada, w trakcie 2 roku nauki, tygodniowy pobyt w prefekturze i w sztabie okręgu wojskowego.

Zarządzanie 2

Narzędzia

Cel: zapoznanie się (opanowanie) praktycznych i naukowych metod pomocy w podejmowaniu decyzji i w kierowaniu ludźmi.

Zadania:

- zapoznanie się z podstawowymi pojęciami metod i technik decyzji;
- doskonalenie się w praktycznym zastosowaniu tych technik;
- zrozumienie konieczności stosowania narzędzi informatyki jako najważniejszych dla współczesnego decydenta.

Czas trwania- 6 dni, z czego 2 dni poświęcone na ćwiczenia "Stratageme!"

Możliwe są opcje (PERT, EXPERT, MULTICRITERES).

Zarządzanie 3

Komunikacja ze światem zewnętrznym

Cel: zapoznanie się ze sposobami zastosowania nowoczesnych środków komunikacji.

Zadania:

- zapoznanie się środkami masowego przekazu;
- pogłębienie wiadomości dotyczących środków informacyjnych, ~~komuniko-~~wania się społecznego sił zbrojnych;
- zapoznanie się technikami audio-

wizualnymi.

Czas trwania- 4 dni.

Zarządzanie 4

Gospodarka i społeczeństwo

Cel: rozszerzenie wiadomości ekonomiczno-socjologicznych w celu lepszego przygotowania do przyszłych działań we współczesnym społeczeństwie.

Zadania:

- zrozumienie mechanizmów gospodarczych;
- rozpoznanie składowych społeczeństwa francuskiego;
- problemy budżetowe.

Czas trwania 13 dni.

4 opcje: ekonomia ogólna, finansy - budżet, ekonomika przedsiębiorstw, społeczeństwo francuskie.

Wszyscy słuchacze uczestniczą w wymianie z ośrodkami doskonalenia przedsiębiorców.

Zarządzanie 5

Dojście do gotowości bojowej. Mobilizacja.

Cel: zapoznanie się z problemami związanymi z dojściem do gotowości bojowej sił zbrojnych tak, by w najkrótszym z możliwych czasie mogły stawić czoła zagrożeniu kraju.

Zadania: znajomość:

- metod postępowania pozwalają-

sności;

- umożliwienie słuchaczom refleksji prospektywnej, nie ograniczonej względami formalnymi;
- wyrobienie w słuchaczach zainteresowania badaniami naukowymi, poprzez przedstawienie metodologii i umożliwienie uczestniczenia w badaniach prowadzonych przez siły zbrojne.

III. Treść i struktura nauczania

Cykl nauczania w Wyższej Szkole Wojennej obliczony jest na 21 miesięcy (wliczając w to miesiąc urlopu). W cyklu tym zawarty jest również wyższy kurs międzywojskowy, trwający pięć miesięcy. Poprzedza go staż, dotyczący wiadomości z zakresu taktyki ("Contact"), który odbywa się w miesiącu lipcu, przed rozpoczęciem roku akademickiego. Jest on głównie przeznaczony dla słuchaczy z EMSST lub słuchaczy-obcokrajowców.

Cykl nauczania stanowi pewną zamkniętą całość. Jego otwarty charakter i interdyscyplinarność sprawiają, że Wyższa Szkoła Wojenna reprezentuje najwyższy poziom nauczania wyższego w wojskach lądowych, odpowiadając trzeciemu cyklowi uniwersyteckiemu (tj. umożliwiającemu podjęcie studiów doktoranckich).

Przedmioty podzielone są na trzy duże kategorie: 1) Sztuka operacyjna; 2) przedmioty ogólne; 3) prace badawcze, zarówno z zakresu sztuki operacyjnej, jak i przedmiotów ogólnych.

Następujące zasady zostały wzięte pod uwagę przy układaniu planu zajęć 104 kursu.

- Na przemienność zajęć z zakresu sztuki operacyjnej i przedmiotów ogólnych;

• Metoda:

cych na stawienie szosła

różnym typom zagrożeń;

- sposobów uzupełniania jednostek bojowych

- postawiania w stan gotowości jednostek zmobilizowanych.

Czas trwania- 2 dnia.

Zarządzanie 6

Zasoby ludzkie

Cel: zapoznanie się z metodami zarządzania zasobami ludzkimi.

Zadania:

- pogłębienie refleksji nad pełnieniem władzy i praktyką dowodzenia;

- analiza mechanizmów zarządzania podległym personelem;

- przyswojenie metod kształcenia stosowanych w wojskach lądowych.

Czas trwania- 8 dni.

Nauczanie tego przedmiotu

obejmuje również opcje związane z opcjami Zarządzania 7.

Czas trwania- 3 dni.

Zarządzania 7

Powstawanie nowych systemów uzbrojenia.

Cel: zapoznanie się z procesem powstawania ewolucji zastosowania i wspomagania systemów uzbrojenia.

Zadania:

- zapoznanie się z:
- kompetencjami odpowiednich instytucji;
- rolą osób odpowiedzialnych za koncepcje i przebieg rozwoju programów zbrojeniowych.

Czas trwania - 5 dni.

Procentowy podział godzin

104 kurs Wyższej Szkoły Wojennej

(1 rok)

Sztuki operacyjne-	42 %	✓	42 + 16 = 58%
przedmioty ogólne -	42 %	✓	
Początkowy kurs taktyki-	16 %	✓	
Języki obce-	6%		
Sporty-	6%		
Różne-	8%		

(2 rok)

Przedmioty ogólne-	32 %
Przedmioty szczegółowe-	25 %
Sztuki operacyjne-	24 %
Sport-	9 %
Języki obce-	9 %
Różne-	6 %

VI. Organizacja kursu.

1. Słuchacze 104 kursu są podzeleni na 6 grup, liczących każda ok. 15 oficerów, w tym 3-4 obcokrajowców.
Kurs jest podporządkowany pułkownikowi-komendantowi kursu.
Najstarszy z wykładowców jest oficerem pomocniczym komendanta kursu, załatwiającym bieżące sprawy.
2. W skład kursu wchodzi oficerowie, wyłonieni w drodze konkursu, w wyniku przebiegu służby, z EMSST, oraz oficerowie-obcokrajowcy. Najstarszy stopniem oficer francuski jest starszym kursu, wspomaganym przez starszego z obcokrajowców.
Starsi kursów są wspomagani w swoich zadaniach przez sekretarza kursu oraz starszych i sekretarzy poszczególnych grup.
3. Początkowa struktura grup ulega dwukrotnie modyfikacji podczas trwania nauki, tak by umożliwić pełną integrację słuchaczy.
Ma to miejsce:
  - na początku wyższego kursu międzywojskowego;
  - na początku 2 roku Wyższej Szkoły Wojennej.

- od ogółu do szczegółu, jeśli idzie o przedmioty ogólne;
- od poziomu niższego (dywizji) do poziomów wyższych (korpus, armia), jeśli idzie o sztukę operacyjną;
- ustalenie kanonu wspólnego dla wszystkich, z możliwością wyboru opcji;
- grupowanie zajęć, dotyczących jednego tematu, zgodnie z prawną logiką dydaktyczną, opierającą się na danej myśli przewodniej;
- położenie nacisku na działalność badawczą indywidualną i grupową, rozłożoną w czasie, począwszy od 1 stycznia 1991 r.;
- cząstkowe przygotowanie programów Wyższej Szkoły Obrony, rozpoczynającej swoją działalność we wrześniu 1992 r.

31. Sztuki operacyjne.

Nauczanie taktyki, będące podstawowym zadaniem Wyższej Szkoły Wojennej, ma na celu wykształcenie oficerów, umiających zastosować duże jednostki wojskowe w różnych wariantach możliwej walki.

Po okresie przygotowawczym, poświęconym zdobywaniu wiedzy ogólnej z zakresu taktyki oraz poznaniu technik pracy sztabu, sztuki operacyjne są nauczane w zastosowaniu do szczebla dywizji i korpusu.

Zajęcia te są oparte głównie na następujących elementach działań polowych: mobilności, artylerii, logistyce, wywiadzie i dowodzeniu. Szczegółowe zajęcia, dotyczące wyżej wymienionych elementów, są poprzedzone zajęciami z zakresu doktryny zastosowania sił zbrojnych. W ten sposób ujawniane są ich ograniczenia i ich interakcje w ramach

zadań, które mogą zostać powierzone wojskom lądowym.

Kurs taktyki ogólnej, w trakcie którego syntetyzuje się główne koncepcje taktyczne w zależności od szczebla, na jakim mają być zastosowane, przekazywany jest w formie pisemnej słuchaczom w miarę postępów w sztuce operacyjnej.

Praktyczne ćwiczenia taktyczne, w których znajdują zastosowanie wielkie jednostki wojskowe, wchodzące w skład aktualnych struktur i z aktualnym wyposażeniem, pozwalają słuchaczom na wykonanie prac z zakresu planowania w czasach pokoju, jak również na redagowanie dokumentów z zakresu planowania operacyjnego. W celu uświadomienia słuchaczom ograniczeń, stawianych przez teren, przestrzeń i czas, i warunków wypaźniania oraz ważności rozkazów przewidziane jest ćwiczenie w terenie, obejmujące rozpoznanie i fazę prowadzenia w czasie realnym. Ponadto słuchacze opracowują i prowadzą ćwiczenie praktyczne na szczeblu dywizji.

Pobyty i pokazy praktyczne w terenie pozwalają ukonkretnić charakterystykę dostępnych materiałów i możliwości nasyższych sił zbrojnych.

Zajęcia z zakresu sztuki operacyjnej są projektowane w powiązaniu z wielkimi jednostkami i wysokimi szczeblami dowódczymi, tak by z jednej strony zapewnić obiektywizm i realizm prowadzonych zajęć, z drugiej zaś strony spowodować wymianę idei. Z tego względu słuchacze uczestniczą w większych ćwiczeniach 1 armii. Ponadto niektórzy słuchacze są obowiązani do redagowania tematów z zakresu taktyki, przeznaczonych do wykładania poza Szkołą.

32. Przedmioty ogólne.

Przedmioty ogólne mają na celu:

- wyrobienie w słuchaczach szerokiej koncepcji roli i miejsca sił zbrojnych;
- przygotowanie słuchaczy do podejmowania decyzji o odpowiednim stopniu odpowiedzialności, głównie w czasach pokoju.

Podczas gdy sztuki operacyjne obejmują działania wojenne, przedmioty ogólne mają za zadanie realizację następujących celów, których zasięg przekracza czyste zastosowanie sił zbrojnych:

- zrozumienie, dlaczego należy działać na rzecz obrony;
- wiedzę dotyczącą, w jaki sposób należy działać na rzecz obrony.

Przedmioty ogólne obejmują następujące komplementarne dziedziny wiedzy:

- strategię i historię;
- zarządzanie w najszerszym znaczeniu tego pojęcia;
- języki obce.

321. Cykl nauczania strategii.

Cykl nauczania strategii ma za zadanie umożliwienie słuchaczom zespolenia ich wiedzy teoretycznej i praktycznej w zmieniających się warunkach zewnętrznych.

Winien on pobudzać:

- świadome celów myślenie i refleksję nad głównymi problemami strategii międzynarodowej;
- zrozumienie wagi kontekstu gospodarczego i finansowego, determinującego działania strategiczne;
- zrozumienie wagi kontekstu społecznego dla określenia polityki militarnej.

Cykl ma na celu:

- umożliwić zrozumienie zasad strategicznych systemu bezpieczeństwa Francji i obrony jej interesów w świecie;
- poznanie różnorodnych form wojny i zrozumienie globalnego charakteru systemu obronnego;
- uwypuklenie zasadniczych składowych niemilitarnych systemu obronnego, takich jak: gospodarka, dyplomacja, kultura, informacja;
- lepsze poznanie społeczeństwa francuskiego.

Cykl uzupełniają:

- uczestniczenie w zespołach zajmujących się problemami strategicznymi;
- uczestniczenie (dobrowolne) w śniadaniach Wyższej Szkoły Wojennej, które są okazją do poznania osobistości uczestniczących w aktualnym życiu politycznym;
- uczestniczenie w sesjach naukowych.

322. Historia wojskowości.

Jej zadaniem jest:

"historia wojskowości winna być pojmowana jako płodny i niezbędny element nie tylko ogólnie pojętej kultury, lecz również jako element kultury zawodowej oficerów" - pisał szef sztabu armii w 1957 roku.

Historia wojskowości tak zdefiniowana ma za zadanie rozwinięcie pogłębionej refleksji nad doświadczeniami przeszłości. Refleksja ta winna stać się dla oficerów źródłem inspiracji ich działalności obecnej i przyszłej.

Jej celem jest:

zintegrowanie nauki historii z wiadomościami z zakresu sztuki operacyjnej i przedmiotów ogólnych, tak by lepiej

móc określić warunki przystosowania się instytucji wojskowych do obecnych potrzeb, zarówno jeśli idzie o działania zbrojne, jak i politykę, psychologię i socjologię.

Metodyka:

Nauczanie historii przebiega w formie wykładów i referatów, powiązanych ze sztukami operacyjnymi, jak również w formie ćwiczeń praktycznych.

Jeśli idzie o te ostatnie, ich celem jest, by słuchacze zajęli się pogłębioną refleksją strategiczną, mając za punkt wyjścia konkretne wydarzenia historyczne; efektem tych przemyśleń winien być około 30-stronicowy esej.

W tym roku tematem ćwiczeń praktycznych będą "działania skierowane na zewnątrz".

323. Cykl nauczania zarządzania.

Cykl ten ma zadanie przyswojenie sobie przez słuchaczy "lucha menedżerskiego", cechującego się:

- poszukiwaniem wysokiej jakości;
- poszukiwaniem najbardziej adekwatnych środków ludzkich, rzeczowych i finansowych dla realizacji konkretnych celów, tak by otrzymać najbardziej korzystną proporcję między wysiłkiem a uzyskanym rezultatem;
- wyrobieniem potrzeby racjonalizacji wyborów, poprzez zastosowanie, za każdym razem kiedy to możliwe, odpowiednich środków dla podjęcia właściwych decyzji w każdym przypadku.

Celem, do którego się zmierza jest umiejętność formułowania wyborów do przedłożenia decydentowi, a następnie umiejętność dokonania wyboru samemu, pod kątem konkretnego celu, optymalizując zasoby materialne i ludzkie w aspekcie kosztów finansowych.

ANEKS VII.

Kalendarium

1. Rozpoczęcie kursu- 10.09.1990
2. Przegląd sił szybkiego reagowania (Canjuers)- 24-25.09.1990
3. "Satory" - 9.10.1990
4. Ćwiczenia "Rodage"- 14-17.01.1991
5. Przegląd dywizji pańc.- 23-24.10.1990
6. Choinka- 12.12.1990
7. Wizyta hiszpańskiej WSzW- 24-29.01.1991
8. Wizyta włoskiej WSzW- 24-29.01.1991; 23-27.03.1991
9. Dni Armia-Fatac- 14-15.02.1991
10. Ćwiczenia 1 armii-22.02-07.03.1991
11. Dni inspekcji- 28.03.1991
12. Bieg na orientację DEMSAT- 29.03.1991
13. Powitanie 195 kursu- 08.04.91
14. Egzaminy z języków obcych- 15-19.04.1991
15. Spotkanie 103 kursu- 09-10.04.1991
16. Zawody międzykursowe- 29.05.1991
17. Podróż studyjna- 10-17.06.1991; 23-30.06.1991; 06-15.05.1991
18. Przyjęcie CPA- 2 dni w maju lub czerwcu
19. Skoki spadochronowe- maj-czerwiec
20. Wyjazd do FU AK- Hamburg- 03.07.06.1991
21. Przyjęcie kadry wykładowczej w Paryżu- 03-07.06.1991
22. Wyjazd do Camberley (kadra)- 15-19.06.1991; 18-21.06.1991
23. Powitanie słuchaczy-obcokrajowców 105 kursu- 24.06.1991
24. Konferencja CEMAT- lipiec 1991

